

jd dringt
and met
aat knel-
pannenl,
n groote
bekeerd,
de plaats

n zoeken,
en onder
ts naast
en inzake
erdaad is
Inlanders
wat hun
ook den
rijen zij
voordelijk
j de zen-
kerk

en veroor-
n, dat de
lijk blijft
heid ver-
ook geen
alleen
voornamen
ent? Zoo

oo zwaar,
ng de op-
regering,
kerk, blijft
f, en ook
uwens in
geen niet-
telijk wor-
md zaak
e „vreem-
seer der
at van de
het nood-
ng op een
et vergeten
en of aan-
; de kerk
of wilt ge-
ansche en
enz.

n band is
n de zen-
verloof-
moederkerk
en geban-
d raad en
n kunnen
elfs nood-
en samen-
heele ker-
vragen te

ifregering
zendingen
aten zij den
an worden;
eginfel der
t de band
en bestaan,
zoo dreigt
in onwaar-
alsof men
ndingshand
bovendien,
ort dus in
een valsche
in het mo-
den Naam
krijkt Gods;
aldig: aan
of aan de
aan beiden

zeide het
m met onze
des woords
ansche kerk.
ad staan zij
organisatie,
aan de zen-
naam onder
De werke-
de zending
toestemming

hten te be-
tusschen de
t een band
berust, van
zij een vrij-
nkaarheid
eve de zen-
le zending-
er te spelen;
t, dat zij nu
niet geweest
an de komst

Er dreigen groote gevaren bij het zelfstandig maken eener inlandse kerk. De geest, die de inlanders naar de vrijheid drijft, is niet altijd de Heilige Geest; er werken in dit streven meermalen verkeerde factoren; men wil ook wel eens een vrucht plukken, die nog lang niet rijp is. Er is buitengewoon veel wijsheid noodig voor de zendingen, om het juiste oogenblik der zelfstandigmaking te kiezen, niet te vroeg en niet te laat. Maar het moet er toch toe komen, hoeveel zelfverloochening het ook kosten zal.

Wij eindigen met het aanhalen van de meening van Voetius, die ook op dit terrein geen vreemde deling was. Dr. v. Andel in zijn dissertatie over de Zendingen van Gisbertus Voetius deelt toch het volgende als het oordeel van Voetius mee:

„De arbeid der zending is op een bepaalde plaats voltooid, wanneer de geloovigen daar ter plaatse zich samengevoegd hebben tot een kerk. Deze kerk regeert zichzelf; zij is in het bezit van de haar geschonken kerkelijke macht; zij mag ook niet verdragen, dat een ander zich die macht toe-eigent. Niemand buiten haar heeft eenige rechtsmacht over haar geestelijke aangelegenheden, zoodat zij als kerk vrij bestaat en vrij handelt, dienaren kiest, de tucht uitoefent enz. Niemand kan haar ook dwingen tot verband en correspondentie met andere kerken: zij heeft haar eigen zelfstandigheid. De plaatselijke kerk is een complete, zichzelf regerende, vrije, zelfstandige kerk.”

Ook betoogt Voetius nitdrukkelijk, dat

„de geplante kerken niet verplicht kunnen worden vanwege de aanvaarde weldaad der planting, om een voortdurende en nauwere eenheid en correspondentie met de planter te onderhouden, hetzij classicaal of synodaal. De plantende kerk of de planter verkrijgt niet het recht, om te heerschen over het geloof of de macht en vrijheid der reeds geïnstalteeerde kerk, zoodat zij haar een dienaar des Woords zouden mogen opdringen of haar afhankelijk maken van of verplichten tot correspondentie met een bepaalde kerk, of haar allerlei regelingen zouden mogen opleggen”.

Dat is duidelijke taal, welke wellicht wat al te sterk is; want gelijk wij boven betoogden, is er wel een zedelijke verplichting tegenover de moederkerk en ook met het oog op den nood der heidenen en mohammedanen, in het midden waarvan men verkeert. Doch het beginsel handhaven wij.

Moge de arbeid der zending op Java en Somba zoo rijk gezegend worden van onzen God, dat spoedig allerwege kerken kunnen worden geplant en tot zelfstandigheid gebracht.

J. D. WIELENGA

PERS-SCHOUW.

Ds J. D. van der Munnik officier.

In „Friesch Kerkblad” schrijft Ds H. S. Bouma van Leeuwarden over den ridderslag van Ds J. D. van der Munnik:

Op zijn 70sten jaardag werd Ds J. D. v. d. Munnik tot officier in de orde van Oranje Nassau benoemd.

Met „lintjes” is ’t niet immer zoo, dat een ieder terstond zegt: „dat is verdiend”. Ze dalen soms neer met de grilligheid van een sneeuwvlok: ge verwacht ze hier en ze vallen ginds, zoodat ge van zelve dubbel onderstreept het puntige woord van den ouden Gipsen over het Gereformeerde karakter van puntige ridderorden.

Bij Ds v. d. Munnik staat het anders: hij is goed Gereformeerd, maar zijn lintje of liever: zijn knoop is iet wat Remonstrantsch, want ook bij vorige gelegenheden waren er niet weinigen, die verwachtten zijne benoeming tot ridder.

Hartelijk feliciteert „Friesch Kerkblad” Ds v. d. Munnik met deze koninklijke onderscheiding. Friesland acht hem geëerd, naardat hij verdiend heeft, en we zijn blijde, dat de Heere ook aan hem bevestigt Zijne belofte, van „gennade en eere” te zullen geven.

God geve, dat hij nog lang zijn officiersknoop moge dragen, die zoo geheel past bij zijn officiersgestalte.

En dan aan het eind een ruime ingang in het Vaderhuis, waar genade en eere wordt genoten door allen, die door Christus uit grooten nood zijn verlost.

Gaarne voegt ons blad zijn gelukwensen hierbij.

Ds v. d. Munnik heeft den arbeid in de verschillende gemeenten, welke hij diende, met lust en ijver verricht, maar daarenboven ook gevoeld, dat hij zich niet in een plaatselijke kerk mocht opsluiten. Daarom heeft hij onzen kerken in ’t gemeen zulke kostelijke diensten bewezen. Iets wat hij kon, omdat God hem zoo rijke gaven had toebedeeld.

Wie de geschiedenis van ons kerkelijk leven in de laatste 40 jaren overziet vindt daarin weinig figuren, die zulk een vastheid van beginsel en beginseltoepassing toonen als hij. En daarnaast bleef hij — welk een zeldzame combinatie — toch ook weer soepel in den omgang.

Dat alleen ware reeds een ridderslag waard.

Maar daarbij komt nog iets.

Zijn „onverbeterlijk” optimisme.

Wat heeft hij daarmee kerkelijke vergaderingen en particuliere personen soms uit de narigheid geholpen!

Ik heb een van zijn vrienden hooren zeggen: de omgang met hem is een gedurige maaltijd.

Want zijn optimisme is optimisme des geloofs. Nog is hij groen en frisch, meer dan vele collega's, die dertig jaar jonger zijn dan hij.

Worde hem nog lang een actief en energiek emeritaatsleven door 's Heeren gunst verleend.

De zwarte das.

De „Leidsche Kerkbode”, die voordeelig uit de verbouwing en uitbreiding, welke zij onderging, te voorschijn kwam, doet het volgende „historische” verhaal:

Aan de lieflijke zee kust heeft men bij het wonderlied van de zee wonderlijke dingen.

Domine besluit na lang beraad te gaan preeken in de zwarte das. Toevallig is dat voor het eerst juist de Zondag na het overlijden van Professor Bavinek.

Zondagsmorgens

De gemeente ziet De Kerkeraad ziet Maar men zegt niets. Deze geweldige overgang van wit voor zwart schijnt zonder storm plaats te hebben.

Het duurt weken, ja weken.

Maar daarna trekt één der ouderlingen de stoute schoenen aan, gript al z'n durf in het woord zijner lippen saam en op Domine toetredend vraagt hij bevende wijzend op de zwarte das:

„Hoelang bij Domine de rouw over Professor Bavinek nog wel zal duren?”

Is er ook oorzaak?

„De Gereformeerde Kerk” benijdt onzen kerken den ijver, dien zij betoonen voor Hongarije.

Dit geeft Prof. Bouwman als hoofdredacteur van „De Bazuin” het volgende in de pen:

Een inzender in het Confessioneele blad „De Gereformeerde Kerk”, vraagt naar aanleiding van het bezoek der Gereformeerde professoren en predikanten in de Paaschweek aan Hongarije: „Waarom zulk een belangstelling voor een Kerk als de Hongaarsche, die zeker niet minder vervallen is dan onze Hervormde Kerk, die men den rug toegekeerd heeft”.

Ds Lingbeek antwoordt hierop: „Ja, dat is merkwaardig. Maar wat hierin ook uitkomt, is hoe de Gereformeerden, die toch slechts een afgescheurd stuk uitmaken van onze Gereformeerde kerk, tegenover de buitenlandse kerk ons en onze Kerk al meer op den achtergrond trachten te dringen, en zichzelf voordoen, als de voortzetting van de oude Gereformeerde kerk.

En als nu straks de Hongaarsche studenten aan de Vrije Universiteit en de Theologische school theologie komen studeeren, wordt het Neo-Calvinisme naar de oude Calvinistische kerken van Hongarije overgebracht.

En intusschen blijft onze kerk dralen met reorganisatie en laat zij zich al meer en meer verdringen.”

Wij stemmen het Ds Lingbeek toe: „Ja, dat is merkwaardig”.

Merkwaardig is het, dat van de Gereformeerde kerken, op wie de Confessioneele broeders zoo steeds het stempel van scheurkerken drukken, een reformatische kracht uitgaat.

Merkwaardig is het, dat des levens stroom de Hervormde Kerk voorbij gaat.

Merkwaardig is het, dat Ds Lingbeek zelf moet erkennen, dat de Hervormde Kerk zich al meer en meer laat verdringen. De oorzaak hiervoor ligt echter niet in de Gereformeerde kerken, maar in de Hervormde kerk zelve, die, gekluisterd door de boeien van eene valsche organisatie, zich niet als Gereformeerde kerk kan openbaren.

De inzender schrijft, dat de Gereformeerde kerken aan de Hervormde Kerk in ons land den rug heeft toegekeerd. Deze voorstelling is niet juist. Niet wij hebben de Hervormde Kerk den rug toegekeerd, maar deze kerk heeft ons den rug toegekeerd, omdat zij de vaders der Afscheiding en der Doleantie, die volgens Gods Woord en de officieele belijdenis der kerk, de kerk wilden reformeeren, hebben uitgeworpen.

Er is bij ons hensch wel belangstelling voor de Hervormde kerk in ons land. Gaarne zouden wij haar willen helpen. Maar zij laat zich niet helpen, omdat zij zich niet als belijdende kerk wil openbaren.

Wij verstaan de moeilijkheden, waarmee de Gereformeerde broeders in de Hervormde kerk hebben te worstelen, en wij hopen van harte, dat de wensch van Ds Lingbeek, dat de Hervormde kerk zich gaat reorganiseeren en zich als Gereformeerde kerk gaat openbaren, in vervulling treedt.

Wij eerbiedigen gaarne het standpunt van Ds Lingbeek, die meent dat er maar eene rechte kerk is in ons land, namelijk de Hervormde kerk, en dat er maar eene echt Gereformeerde groep is in die kerk, namelijk de confessioneele groep.

Maar zou het niet mede aan dat standpunt liggen, dat de Hervormde Kerk op den achtergrond gedrongen wordt, dat de stroom des levens haar voorbij gaat? Men kan ook een utopie najagen.

Scholastica — het geheim van echte studie.

In een oude „Bazuin” vond ik het volgende stukje van Prof. Bavinek:

Hoe moet men studeeren?

Op deze vraag geeft Sydney Smith bij Prof. Van Veen, Kracht tot Arbeid, Groningen 1900, bl. 23, dit aardige antwoord:

De eenige te waardeeren wijze van studeeren is, zoo aandachtig te lezen, dat het etensuur slaat twee uur vóór gij het verwacht; met uw Livius vóór u te zitten en de gazen te hooren anateren, die het Capitool reddden; met eigen oogen te zien, hoe de Carthagsche zoetelaars na den slag bij Cannae de ringen der Romeinsche ridders verzamelen.

den en ze ophoopten tot stapels; en zoo verdiept te zijn in de gebeurtenissen, waarvan gij leest, dat, wanneer er aan de deur van uw studeerkamer wordt geklopt, gij twee of drie seconden noodig hebt, om u te vergewissen, of gij zijt in uw eigen kamer of op de vlakten van Lombardije, starend naar Hannibals voorwaard gelaat en den glans bewonderend van zijn ééne oog.

HEPP

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Delft, K. Schilder te Gorinchem en J. Wijmings te Dronrijp. Middelburg, B. K. M. Hummelen te Heerenveen en J. G. Moijnen te Baarn.

Beroepen te:

Arum, J. v. Loo te Mijdracht. Balk en Wijckel, W. A. Wiersinga, cand. te Kampen. Haastrecht, F. A. den Boef, cand. te Gorinchem. Krabbendijke, P. H., de Jonge te Heerde. Ootgensplaat, C. M. Huizenga te Hoogerzande. Schoonoord, S. Neerkes, cand. te Coevorden.

Aangenomen naar:

Nieuwe-Pekela, Jac. Eringa te Engwierum.

Bedankt voor:

Anjum, G. Krauwijk te Oudega (Small). Andel (N.Br.), P. A. Zeilstra te Nieuwveen. Berkel en Rodenrijs, J. Visscher te Hijaard.

Intrede te:

Leeuwarden, J. Mulder. Tekst.

Emeritaat. De classis Stadskanaal verleende aan Ds W. Fokkens te de Exloermond tegen 1 Juli a.s. eervol emeritaat. — De D. Vrieling te Scheemde heeft bij de classis Winschoten eervol emeritaat aangevraagd.

— Hulp aan vacante gemeenten. Ds W. Fokkens, Emer. pred. van de Geref. Kerk van Tweede Exloermond, heeft zich medio Juli metterwoon te Zuidwolde (Dr.) te vestigen, ten einde de Geref. Kerk aldaar volledig te dienen in allen arbeid van een Dinaar des Woords.

— Te Apeldoorn heeft zich een comité gevormd uit afgevaardigden der Ned. Hervormde Gemeente, Gereformeerde en Christelijk Gereformeerde Kerkeraden, om te geraken tot meerdere wijding van den Christelijken rustdag.

— Herdenking. Vorige week werd in de Geref. Kerk te Zonnemaire herlacht, dat 25 jaren geleden de Kerk tot formatie kwam.

In bijzondere samenkomst sprak de pastor loci Ds Z. Hoek naar aanleiding hiervan uit 2 Kron. 20.

— Joden-Zending. Ds W. J. J. Velders, Geref. pred. te Rottevalle, die het beroep naar Amsterdam aannam om daar in de Zending onder de Joden te gaan arbeiden, is voornemens om na zijn intrede in de hoofdstad gedaan te hebben en alvorens tot zijn werk in te gaan naar Leipzig te vertrekken. Hij zal hier dan een tijdlang studeeren aan Institutum Judaicum, evenals Ds J. van Nes, thans te Den Haag, gedaan heeft.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Albeende, D. Jacobs te Nijkerkerveen. Baambrugge, J. J. Woldendorp te Hagesteijn. Charlois, T. L. Kroes te Workum. Echeld, S. J. de Hoest te Bunschoten. Langer en Kortenaar, B. N. B. Bouthoorn te Wapenveld. Vinkeveen, J. G. Woelderink te Randwijk. Waddingsveen, H. J. v. Schuppen te Groot Ammers.

Aangenomen naar:

Nieuwkoop, G. Elzenga te Nijega.

Bedankt voor:

St. Annaland, O. J. v. Bootselaar te Bergschenhoek. Delft, J. H. Koster te Wouterswoude. Middelhamis, B. N. B. Bouthoorn te Wapenveld. Nieuw-Beijerland, W. Dour te Zegveld. Nunspeet, J. Nauta te Workum. Oosterwolde, W. J. v. Lokhorst te Bennekom. Horveen, F. P. J. v. d. Plassche te Krimpen a. d. Lek.

Intrede te:

Bergambacht, P. J. Steenbeek. Tekst Num. 20:9—11. Ter Kaple, M. C. Slotemaker de Bruine. Tekst 1 Joh. 4:10. Bergambacht, P. J. Steenbeek. Tekst Num. 20:7—8. Ommelandenwijk, J. C. Vermaat. Tekst Rom. 1:16.

ADVERTENTIËN.

Gereformeerd Gymnasium te Kampen.

Het e. v. TOELATINGSEXAMEN zal worden afgenomen VRIJDAG 7 JULI.

Aangifte bij den Rector Dr. J. J. ESSER.